

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Servicedocument mbo-aanpak Coronavirus COVID-19

versie 2.0 d.d. 27 maart 2020

Inleiding

Op 31 maart 2020 heeft het kabinet besloten dat scholen, waaronder alle mbo-scholen, van maandag 16 maart tot en met dinsdag 28 april 2020 geen onderwijs meer verzorgen op de locaties van mbo-scholen. Het doel van deze maatregel is het tegengaan van de verspreiding van het Coronavirus en het garanderen van een veilige en gezonde werkomgeving voor studenten en onderwijspersoneel.

Dit betekent concreet dat er in deze periode geen onderwijsactiviteiten meer plaatsvinden op de locaties van mbo-scholen, uitzonderingen daar gelaten vanaf donderdag 19 maart. Uitzonderingen zijn:

1. de voorbereiding op en de uitvoering van examens,
2. de uitvoering van binnenschoolse assessments in plaats van proeven van bekwaamheid omdat het leerbedrijf daarmee gestopt is,
3. het faciliteren van studenten die thuis geen gebruik kunnen maken van afstandslernen en dus een beroep willen doen op leer- en ICT-faciliteiten van de school.

Vanzelfsprekend moet de organisatie van deze uitzonderlijke, specifieke activiteiten volledig voldoen aan de richtlijnen van RIVM en GGD. Onverkort blijft van kracht dat al het onderwijzend personeel en studenten die aanwezig zijn op de mbo-school volledig klachtenvrij moeten zijn of anders thuisblijven.

Zoveel mogelijk onderwijs wordt in een andere vorm aangeboden, met name in de vorm van afstandsonderwijs. Scholen krijgen de ruimte om het onderwijs en de examinering goed vorm te geven. Dit zal in de praktijk betekenen dat op de meeste scholen geen fysieke examens plaatsvinden.

Dit document geeft invulling aan de ruimte voor besturen van erkende mbo-scholen (publiek en privaat) aangaande het initiële onderwijs.¹ Het document van het ministerie van OCW kan rekenen op steun van de besturen van MBO Raad, NRTTO, JOB, AOb, BVMBBO, CNV Onderwijs, FNV Overheid, UnieNFTO en van de Onderwijsinspectie. De overheid en deze partijen verwachten van de scholen dat zij de komende periode volgens dit document zullen handelen.

¹ Dit document geldt voor privaat bekostigd onderwijs voor zover de regelgeving aldaar ook van toepassing is.

Aandachtspunten vooraf

- Het college van bestuur blijft verantwoordelijk voor het onderwijs, ook als dat op afstand gebeurt.
- Het personeel van mbo-scholen is nodig voor de voortgang van het mbo-onderwijs en valt daarmee onder de definitie van vitale en cruciale sectoren.
- Het onderwijs gaat zoveel mogelijk door, binnen de kaders van alle veiligheidsmaatregelen die door het kabinet en de veiligheidsregio, op advies van RIVM en GGD zijn aangekondigd.
- Van studenten mag verwacht worden deel te nemen aan het aangepaste onderwijsprogramma. Regels rond verzuim worden pragmatisch en naar redelijkheid toegepast.
- Mbo-scholen nemen zelf het voortouw om op de voor hen best passende manier invulling te geven aan de genomen maatregel en krijgen daarvoor ook de ruimte.
- Er vinden tot 28 april geen inspectiebezoeken plaats. Op de website van de inspectie (zie onderaan dit document) treft u hierover de meest actuele informatie aan.
- Het besluit is van toepassing op zowel het bekostigd als het niet-bekostigd onderwijs met diploma-erkenning.

Te volgen werkwijze tot en met 28 april 2020

Invulling afstandsonderwijs algemeen

- Uitgangspunt is dat studenten weten waar ze terecht kunnen, wat ze kunnen verwachten en dat er gebruik gemaakt kan worden van goede didactische werkvormen. Bijvoorbeeld een webinar voor meerdere studenten/groepen tegelijk en een telefonisch spreekuur met docenten voor lesinstructie.
- Keuzes in het opzetten van het afstandsonderwijs voor prioritaire vakken of voor studenten die vlak voor diplomering zitten.
- Meer informatie over afstandsleren is te vinden op: <https://mbo.lesopafstand.nl>
- Afstandsleren kan overigens alleen gerealiseerd worden indien de ICT-systemen binnen en buiten de scholen adequaat blijven functioneren.

Invulling afstandsonderwijs voor studenten die niet over voldoende digitale middelen beschikken

- Voor studenten die niet over voldoende digitale middelen beschikken (internettoegang, telefoon en/of laptop) om afstandsonderwijs te kunnen volgen, kan de mogelijkheid worden gecreëerd om toch onderwijs aan te bieden op locatie in kleine groepen en met inachtneming van de richtlijnen van RIVM.
- Indien mogelijk en noodzakelijk kan een school deze studenten ook tijdelijk helpen aan een werkplek met internettoegang, en een computer of laptop.

Beroepspraktijkvorming BBL

- BBL-onderwijs dat bij bedrijven plaatsvindt kan doorgaan, op voorwaarde dat de ontvangende organisatie of school dat toestaat, handelt conform de richtlijnen van de overheid en het onderwijs plaatsvindt op een wijze die past bij de richtlijnen van RIVM en GGD.
- In de BBL is doorgaans sprake van een arbeidsovereenkomst. Daarom is het wel of niet voortzetten van de beroepspraktijkvorming in het betreffende leerbedrijf in eerste instantie ter beoordeling van de werknemer (student) en het leerbedrijf. Als de arbeidsovereenkomst wordt beëindigd, eindigt doorgaans ook de praktijkovereenkomst. De verbintenis van de student met de school blijft dan wel bestaan.
- Als de beroepspraktijkvorming (BPV) eerder wordt afgebroken als gevolg van de Coronacrisis, is het aan het onderwijsteam te beoordelen of leerdoelen en praktijkopdrachten afgerond kunnen worden, zonder dat de uren geheel gemaakt worden. Daarbij kan ook gekeken worden naar resultaten uit eerdere stages of naar alternatieve (praktijk-)opdrachten.
- Als voor de student dan toch een vervangende BPV-plek nodig is, kunnen studenten, ouders of de school een melding doen bij SBB. Een adviseur van SBB kijkt dan samen met de school

of er een vervangende reeds erkende stageplek in de buurt beschikbaar is. Als ook dat echt onmogelijk is, zal de beroepspraktijkvorming toch (later) ingehaald moeten worden, ook als dat leidt tot een langere opleidingsduur.

- Een alternatief voor het later inhalen van de beroepspraktijkvorming kan zijn dat het onderwijsteam op verzoek van de student en met instemming van de school de student overschrijft naar de verwante BOL-opleiding. Vanwege de Coronacrisis mag dat in 2020 meerdere keren per jaar. Een dergelijke overstap moet worden vastgelegd in de onderwijsovereenkomst. Het moet dan wel mogelijk zijn om goed onderwijs te verzorgen voor de naar de BOL overgeschreven student.

Beroepspraktijkvorming BOL

- De beroepspraktijkvorming in de BOL gaat door, tenzij (1) anders volgt uit overheidsrichtlijnen, brancherichtlijnen en/of besluiten van mbo-scholen zelf of als (2) het leerbedrijf de activiteiten zelf staakt en/of de student niet meer wil/kan begeleiden.
- De student heeft het recht om tijdelijk geen BOL-stage te volgen indien dit naar zijn/haar opvatting tot een te risicovolle situatie leidt. Als de student besluit de stage te onderbreken, informeert hij/zij schriftelijk de school en het leerbedrijf.
- De school blijft studenten (op afstand) begeleiden die hun stage continueren.
- Hieronder volgen twee situaties die zich kunnen voordoen:
 1. De beroepspraktijkvorming stopt als gevolg van het **verplicht sluiten van een leerbedrijf** (bijvoorbeeld in de horeca), een eigenstandige keuze van het leerbedrijf of als gevolg van de keuze van de studenten zelf (of de instelling). In deze situatie is het aan het onderwijsteam te beoordelen of leerdoelen en praktijkopdrachten afgerond kunnen worden, zonder dat de uren geheel gemaakt worden. Zo nee, dan zal de beroepspraktijkvorming later ingehaald moeten worden, ook als dat leidt tot een langere opleidingsduur. Ook is het mogelijk om aangepaste opdrachten te maken die wel uitgevoerd kunnen worden.
 2. Indien de stagiaire wordt gevraagd te komen helpen in cruciale sectoren buiten de BPV om: studenten kunnen, ook wanneer hun stage of andere onderwijsvorm is geannuleerd, **als student-vrijwilliger bijvoorbeeld in een zorginstelling werkzaam** zijn. Voor deze (arbeids-)relatie dienen aparte afspraken te worden gemaakt tussen de zorginstelling en de student, zoals met betrekking tot aansprakelijkheid.
- BOL-onderwijs dat bij bedrijven plaatsvindt kan doorgaan, op voorwaarde dat de ontvangende organisatie of school dat toestaat, handelt conform de richtlijnen van de overheid en het onderwijs plaatsvindt op een wijze die past bij de richtlijnen van RIVM en GGD.
- Buitenlandstages: voor stagiaires in het buitenland is het advies om de stage voortijdig te beëindigen en naar Nederland terug te keren. Indien de student weigert terug te keren, ligt de verantwoordelijkheid voor deze keuze bij de student (indien meerderjarig).
- Als de BPV eerder wordt afgebroken als gevolg van de Coronacrisis, is het aan het onderwijsteam te beoordelen of leerdoelen en praktijkopdrachten afgerond kunnen worden, zonder dat de uren geheel gemaakt worden. Daarbij kan ook gekeken worden naar resultaten uit eerdere stages of naar alternatieve (praktijk-)opdrachten. Het is natuurlijk ook mogelijk om de beroepspraktijkvorming (later) in te halen.
- Als voor de student een vervangende stageplek nodig is, kunnen studenten, ouders of de school een melding doen bij SBB. Een adviseur van SBB kijkt dan samen met de school of er een vervangende reeds erkende stageplek in de buurt beschikbaar is. Als ook dat echt onmogelijk is, zal de beroepspraktijkvorming toch (later) ingehaald moeten worden, ook als dat leidt tot een langere opleidingsduur.

Diplomeren en examineren

Voor studenten die in dit studiejaar kunnen diplomeren, spannen scholen zich in om hen op een verantwoorde wijze uiterlijk voor 1 januari 2021 het diploma te laten behalen. Hiervoor geldt het volgende:

- Scholen hebben de ruimte om bewijzen die een student heeft opgebouwd tijdens de opleiding, mee te laten wegen in het besluit om een student een diploma te verlenen.
- Prioriteit verdienen die onderdelen die meetellen voor diplomering en waarvan behaalde resultaten bepalend zijn voor de slaag-zakbeslissing. Tot nader order moet daarbij ook worden voldaan aan de wettelijke beroepsvereisten, tenzij anders gecommuniceerd door het desbetreffende vakdepartement. Voor het examineren van keuzedelen en rekenen geldt dat aan scholen de ruimte wordt geboden om in deze uitzonderlijke situatie te besluiten om de examens, als uiterste redmiddel, geen doorgang te laten vinden. Als deze onderdelen niet worden behaald, kan dus toch een diploma worden uitgereikt.
- OCW, de Inspectie en MBO Raad hebben een **handreiking Verantwoord Diplomabesluit** opgesteld die de scholen kunnen gebruiken om één en ander in de praktijk goed vorm te kunnen geven. Deze handreiking is te zien als appendix bij dit servicedocument en zal, waar nodig, een update krijgen op basis van vragen en ervaringen in de praktijk.
- Van groot belang is dat scholen snel duidelijk maken aan studenten wat zij kunnen verwachten ten aanzien van de planning en uitvoering van zowel de centrale examens als de instellingsexamens. Hetzelfde geldt voor herkansingen.

Instellingsexamens

- Voor zover scholen examens afnemen, zal dit altijd op een veilige en verantwoorde wijze uit te voeren moeten zijn. Houd bij examinering rekening met de algemene instructies van RIVM en GGD. Besturen bepalen de wijze waarop, uiteraard na raadpleging van de onderwijsteams en examencommissies. Daarbij kan gedacht worden aan mondelinge examens online, examineren op een andere locatie dan de stageplek, of simulatie binnen de school.
- Mbo-scholen spannen zich redelijkerwijs in om de instellingsexamens af te nemen binnen de hiervoor geldende regels (bijvoorbeeld het afnameprotocol). Het is de taak van het bevoegd gezag en de examencommissie om in dit kader verantwoorde maatregelen te nemen en de civiele waarde van het diploma te borgen.
- Als een examencommissie de kwaliteit (van de uitvoering) van een examen gezien de huidige, bijzondere omstandigheden niet kan borgen, kan de school een alternatieve wijze van examineren overwegen. Dit alternatief moet dan wel kwalitatief aan de eisen voldoen en de essentie van het beroep toetsen. Dit kan tot gevolg hebben dat niet alle werkprocessen binnen een kerntaak geëxamineerd kunnen worden. Lukt dat niet, dan resteert een uitstel van het desbetreffende examen. Uiteindelijk gaat het bij diplomering om de beoordeling of een student de in het kwalificatiedossier beschreven *kerntaken* beheerst.
- Indien afgeweken wordt van de geldende regels, geeft het betrokken onderwijsteam op onderbouwde wijze aan of aan de vereiste beheersing voldaan wordt. De examencommissie beoordeelt of deze onderbouwing adequaat is en het afgeven van een diploma rechtvaardigt. Zie hiervoor de handreiking Verantwoord Diplomabesluit.
- Het is aan te raden bij voorgenomen wijzigingen in het gebruik van ingekochte examens contact op te nemen met de examenleverancier. In sommige gevallen is dit zelfs contractueel verplicht.

Centrale examens

- De centrale examens voor het voortgezet onderwijs en vavo zijn vervallen.
- De centrale examens mbo voor taal en rekenen van het College voor toetsen en examens blijven digitaal beschikbaar. Zie www.examenbladmbo.nl voor de afnameperiodes. Het CvTE is bezig om de laatste afnameperiode van dit studiejaar en de eerste afnameperiode van het volgend studiejaar te verlengen, om zo meer ruimte te bieden voor het afnemen van examens. Zodra deze zijn vastgesteld, informeert het CvTE de instellingen hieromtrent. Deze verruiming van afnameperiodes levert scholen meer ruimte om examens verantwoord en

gespreid te plannen. Gedurende de verlenging van deze afnameperiodes worden alle vakken aangeboden, behalve Engels B2.

- De centrale examens moeten binnen de school worden afgenomen. Scholen bepalen hoe dit gebeurt, daarbij rekening houdend met zowel de richtlijnen van het CvTE als van het RIVM.

Aanmelddatum

- Als een leerling in het voortgezet onderwijs een diploma haalt op basis van de schoolexamens, heeft hij of zij gewoon recht op toelating in het mbo. Vooralsnog gaan de mbo-scholen ervan uit dat voor het einde van de zomer helder is of een leerling van het voortgezet onderwijs een diploma krijgt. We zijn in afwachting van de slaag-/zakregeling vo die hier definitief uitsluitsel over zal geven. Die regeling geldt ook voor vavo-leerlingen.
- Iedereen die na de zomer wil starten met een mbo-opleiding, moet zich normaliter uiterlijk voor 1 april aanmelden voor die opleiding. Dit om toelatingsrecht te hebben tot die opleiding. We stellen deze datum vooralsnog met 1 maand uit, tot 1 mei. Dit om de druk weg te halen bij opleidingsteams.
- Door het uitstellen van de aanmelddatum met een maand kan de logistiek rond aanmelding en intake worden bekeken en kan ook helder gemaakt worden aan studenten hoe het proces en de communicatie over intake en plaatsing zal verlopen.

BSA

- Het geven van een bindend studieadvies, en het indien nodig verstrekken van een negatief BSA, kan pas gebeuren wanneer er voldoende beeld is over de studievoortgang van een student. Alleen als er onvoldoende studievoortgang is over de hele linie mag een negatief advies worden gegeven.
- Dit betekent dat een school bij het afgeven van het BSA de persoonlijke omstandigheden van de student betreft. Het feit dat de student onvoldoende studievoortgang heeft geboekt vanwege de Coronamaatregelen, en daardoor niet alle resultaten heeft behaald, is zo'n omstandigheid.
- Scholen hebben tot 12 maanden na de start van de opleiding (bij meerjarige opleidingen) de tijd om een advies te geven.

Doorstroom mbo-hbo

- De overgrote meerderheid van mbo-4-studenten zal naar verwachting hun diploma voor de zomer halen. Dit zal echter niet voor alle studenten gelden.
- Voor de mbo-4 student, die door wil stromen naar een AD- of hbo-opleiding, nog een beperkt deel van de mbo-opleiding moet afronden en vanwege een mogelijk verlaat diplomabesluit formeel niet tijdig voldoet aan de toelatingsvoorwaarden, geldt dat deze tot 1 januari 2021 de mogelijkheid heeft om het mbo-4-diploma te verwerven en vanaf 1 september 2020 wel kan beginnen aan de studie in het hoger beroepsonderwijs.
- Studenten die hier aan voldoen worden tot 1 januari 2021 door de mbo-school passend begeleid en ondersteund bij het behalen van hun diploma. Zodra de student zijn mbo-diploma haalt, vindt de formele inschrijving in het hbo plaats.
- Nadere uitwerking volgt. Zie verder kopje *Financiële effecten* hieronder.

Vavo

- Het kabinet stelt in zijn [brief](#) van 13 maart 2020 dat examinering van studenten (mbo en vavo) die dit jaar gediplomeerd kunnen worden prioriteit moet krijgen. Voor vavo-kandidaten is examinering essentieel als men volgend studiejaar behaalde vakken nodig heeft voor een vervolgopleiding.
- Het centraal examen komt dit schooljaar te vervallen. Leerlingen kunnen op basis van de resultaten van hun schoolexamens het diploma verwerven.
- Scholen krijgen langer de tijd om het schoolexamen goed en veilig te organiseren en af te sluiten. Daarbij gelden de richtlijnen van RIVM en GGD.
- Er volgt zo spoedig mogelijk informatie over de nieuwe slaag-/zakregeling vo en de herkansingen.

Educatie

- De VNG heeft gemeenten opgeroepen de aanbieders met wie ze een contract hebben, voorlopig te blijven betalen. Zo dragen gemeenten eraan bij dat de dienstverlening gecontinueerd kan worden en dat aanbieders niet in acute financiële problemen komen. De financiering die gemeenten ontvangen van de Rijksoverheid loopt door.
- Over dit onderwerp komen specifieke vragen en antwoorden op de website van de MBO Raad.

Inburgering

- Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft afspraken gemaakt met OVAL, NRTO en de MBO Raad over hoe afstandsonderwijs in de inburgering kan worden vormgegeven gedurende de Coronacrisis. Dit is beschreven in een door SZW geaccordeerde notitie die is gepubliceerd op [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl).

Staatsexamen Nt2

- Aspirant-studenten die als gevolg van het stil leggen van de Staatsexamens Nederlands als tweede taal niet in staat zijn om voorafgaand aan de start van het studiejaar voldoende beheersing van het Nederlands via Nt2 aan te tonen, kunnen door de mbo-school alsnog worden toegelaten en voor 1 oktober van het studiejaar 2020-2021 worden ingeschreven, mits het redelijkerwijs te verwachten is dat deze studenten voor 1 januari 2021 hun diploma behalen.
- Als het Nt2 examen niet voor 1 januari 2021 wordt behaald en er is geen sprake van voldoende beheersing van de Nederlandse taal, zal de student alsnog uitgeschreven moeten worden.

Financiële effecten

Voor scholen

- Het is duidelijk dat het veel vraagt van alle betrokken partijen om het onderwijs door te laten gaan met inachtneming van de getroffen Coronamaatregelen. Dit kan voor scholen ook financieel een effect hebben.
- OCW en de MBO Raad zullen met elkaar overleggen op het moment dat er meer duidelijk is over de precieze omvang van de financiële gevolgen. Zoals hierboven beschreven kan bij zowel de BOL- als de BBL-opleidingen straks sprake zijn van een langere opleidingsduur voor een aantal studenten. Het effect op de ramingen zal tijdig gezien moeten worden.
- Bij acute financiële problemen van scholen zal OCW in overleg met de betreffende school en de inspectie bezien hoe deze kunnen worden opgelost.
- Voor scholen die te maken hebben met leveranciers die onder deze omstandigheden niet bij machte zijn om gemaakte afspraken na te komen, geldt dat zij onverkort de verantwoordelijkheid houden voor een rechtmatige en doelmatige besteding van de rijksbijdrage.
- Om te bepalen welke consequenties aan het uitblijven van leveringen kunnen worden verbonden, zal de school moeten kijken naar de inhoud van de overeenkomsten die daaraan ten grondslag liggen. Als leveringen uitblijven of vertraging oplopen, kan de school actief met de leverancier in overleg treden, zodat school en leverancier samen kunnen verkennen of het mogelijk is (aanvullende) afspraken te maken over levering en betaling. OCW heeft hier geen rol in. Recentelijk heeft het kabinet aanvullende maatregelen getroffen om ondernemers in deze tijd te ondersteunen.
- Mbo-studenten die per aankomend studiejaar met een opleiding beginnen op het hbo, maar hun mbo-4 opleiding door de Coronacrisis nog niet hebben afgerond blijven ingeschreven in het mbo. Zodra het diploma is behaald, uiterlijk voor 1 januari 2021, vindt inschrijving in het hoger onderwijs plaats.
- OCW, DUO, Studielink, de Vereniging Hogescholen en de MBO Raad voeren de komende week overleg over de vraag hoe dit het beste kan worden uitgewerkt.

Voor ouders, studenten en werkgevers

- Door de Coronamaatregelen kan het zich voordoen dat studenten acute financiële problemen krijgen, bijvoorbeeld doordat zij tijdelijk niet kunnen werken of stage kunnen lopen. Het is te verwachten dat instellingen hierover ook vragen krijgen van bezorgde ouders en studenten. DUO wijst in dit kader op de mogelijkheid om tijdelijk per maand meer te lenen voor studenten in de BOL. Dat kan ook met terugwerkende kracht, tot aan het begin van het studiejaar.
- DUO betracht maximale coulance t.a.v. studenten die met financiële tegenslagen kampen door de Coronamaatregelen.
- Voor werkgevers die te maken hebben met gedwongen sluiting tot 28 april zullen de 6 weken waarin BBL-studenten niet konden worden begeleid, niet in mindering worden gebracht op de subsidie. Wanneer de sluiting langer duurt, zal in overleg met de RVO bekeken worden wat nodig is om de subsidie in 2020 niet af te toppen op de nominale duur.

Arbeidsrecht en arbeidsvoorwaarden

- Vragen die betrekking hebben op de arbeidsrelatie tussen onderwijspersoneel en de mbo-school zijn in kaart gebracht en uitgewerkt in een FAQ-overzicht op de website van werkgevers (MBO Raad) en werknemersorganisaties (AOB, CNV Onderwijs, FNV Overheid, UnieNFTO).

Medezeggenschap

- De reguliere routes dienen te worden toegepast en het instemmingsrecht, het adviesrecht en het informatierecht blijven van toepassing conform het professioneel statuut en de cao mbo.
- Sociale partners hebben het vertrouwen dat werkgevers- en ondernemingsraden besluitvorming zo efficiënt en snel mogelijk realiseren vanwege de Coronacrisis.
- Rondom de Coronacrisis kan het wel noodzakelijk zijn om versneld besluiten te nemen over bijvoorbeeld wijzigingen in het OER.
- In de WEB zijn geen termijnen gesteld over de besluitvorming van deelnemersraden. In het reglement deelnemersraad zijn mogelijk wel afspraken gemaakt over instemmings- of adviestermijnen, of vergaderlocaties. Als het bevoegd gezag van mening is dat die afspraken vanwege de Coronacrisis en de maatregelen die moeten worden genomen, niet meer goed werkbaar zijn, is het aan het bevoegd gezag om de deelnemersraad een voorstel te doen voor (tijdelijke) aanpassing van het reglement. Belangrijk is wel dat alle voorwaarden die de WEB hieromtrent stelt nageleefd worden (artikel 8a).
- Voor de ondernemingsraden gelden dezelfde principes: er zijn geen wettelijke obstakels om de besluitvorming te versnellen, mits er geen belemmeringen zijn van het reglement.

Extern toezicht

- De inspectie zal de hervatting en planning van haar fysieke toezicht na 28 april tijdig bekend maken en zal afstemming zoeken met de betreffende scholen. In overleg met het bestuur van elke school, vinden indien mogelijk en gewenst, nog wel gesprekken op afstand plaats, onder andere om onderzoeken af te ronden.
- De school spant zich in om in de huidige, bijzondere omstandigheden er alles aan te doen om de kwaliteit van het onderwijs goed te borgen, maar is niet gehouden het onmogelijke te doen.

Nadere duiding van het bovenstaande en nieuwe onderwerpen volgen in de vorm van FAQ. Deze zijn te vinden op de websites van de MBO Raad en het Kennispunt Onderwijs&Examinering: <https://onderwijsenexaminering.nl/>

Links waar relevante informatie te vinden is:

- Informatie algemeen: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-het-onderwijs>
- Servicedocument praktijkovereenkomst: <https://www.mboraad.nl/publicaties/servicedocument-praktijkovereenkomst-2019-2020>
- Mogelijkheden voor leren op afstand in het mbo: <https://mbo.lesopafstand.nl>.
- Informatie over studiefinanciering: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/middelbaar-beroepsonderwijs/vraag-en-antwoord>
- Aanvullende vragen zijn uitgewerkt in diverse FAQ op de website van de MBO Raad: <https://www.mboraad.nl/corona-faq>
- Aanvullende vragen voor arbeidsrechtelijke zaken voor personeel zijn te vinden op de website van AOb: <https://www.aob.nl/nieuws/veelgestelde-vragen-van-onderwijspersoneel-over-het-coronavirus/>
- Inspectie van het Onderwijs: <https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuws/2020/03/20/inspectie-past-toezicht-aan-vanwege-coronavirus>